

Van: Projecten Nationale ombudsman [redacted]@nationaleombudsman.nl>

Verzonden: 26-08-2020 13:41

Aan:

Onderwerp: Vergoeding 2020 Nationale ombudsman

Aan de contactpersonen van de Nationale ombudsman,

In Binnenlands Bestuur van 24 augustus jl. stond een kort bericht over de vergoeding die gemeenten in 2020 moeten betalen voor klachtbehandeling door de Nationale ombudsman. Die vergoeding is voor dit jaar vastgesteld op € 0,23 per inwoner. In het bericht wordt opgemerkt dat dit 16,5 % meer is dan in 2019. Omdat wij ons kunnen voorstellen dat dit bericht vragen oproept, heeft Reinier van Zutphen mij gevraagd u nader te informeren over de aanleiding en achtergrond van het tarief voor 2020.

Gemeenten zijn een vergoeding verschuldigd voor de kosten die zijn verbonden aan de behandeling van verzoekschriften door de Nationale ombudsman. De hoogte van die vergoeding wordt jaarlijks vastgesteld én geïnd door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Sinds 2006 wordt hiervoor niet meer een vast bedrag per verzoekschrift in rekening gebracht, maar wordt het omslagstelsel toegepast. Dit stelsel gaat uit van een vast bedrag per inwoner, welk bedrag jaarlijks wordt geïndexeerd.

Het aantal klachten over gemeenten is de laatste jaren, zeker na de decentralisatie in 2015 aanzienlijk gestegen. Het omslagstelsel voorziet echter niet in het opvangen van een significante stijging van klachten. Dit heeft er toe geleid dat de vergoeding per inwoner niet meer de kosten dekt die gepaard gaan met de behandeling van verzoekschriften. Dit was voor de minister aanleiding de verschuldigde vergoeding te herijken. Een mogelijkheid die al is aangekondigd in de nota van toelichting bij het Vergoedingenbesluit Wet Nationale ombudsman 2006.

In het artikel in Binnenlands Bestuur wordt opgemerkt dat de vergoeding voor dit jaar 16.5% hoger ligt dan die voor 2019. Dit klopt, maar enige nuancering (vanaf 2009 een gemiddelde stijging van 2,2%) is op zijn plaats. Hieronder een overzicht van de vergoeding welke vanaf 2009 in rekening is gebracht:

2009	€ 0,1821
2010	€ 0,1772
2011	€ 0,1868
2012	€ 0,1898
2013	€ 0,1772
2014	€ 0,1945
2015	€ 0,1947
2016	€ 0,1924
2017	€ 0,1772
2018	€ 0,1953
2019	€ 0,1994
2020	€ 0,2321

Ter informatie treft u bijgaand tevens aan het Besluit van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties tot aanpassing van de vergoeding voor 2020 met nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,

nationale ombudsman

Nationale ombudsman

T +31 70 356 [REDACTED]

M +31 6 [REDACTED]

E [REDACTED]@[nationaleombudsman.nl](mailto:[REDACTED]@nationaleombudsman.nl)

Werkdagen: maandag t/m donderdag

40

Besluit van 24 januari 2020, houdende wijziging van het Vergoedingsbesluit Wet Nationale ombudsman 2006 in verband met herijking van bedragen

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 9 december 2019, 2019-0000641205, Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving;

Gelet op artikel 1c, tweede lid, van de Wet Nationale ombudsman; De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van 8 januari 2020, no. W04.19.0412/l);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 21 januari 2020, nr. 2020-0000009937;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Vergoedingsbesluit Wet Nationale ombudsman 2006 wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt «€ 0,0055» vervangen door «€ 0,0061»;
2. In onderdeel b wordt «€ 0,1772» vervangen door «€ 0,2321»;
3. In onderdeel c wordt «€ 0,0104» vervangen door «€ 0,0116»;
4. In onderdeel d wordt «USD 0,1821» vervangen door «USD 0,1989».

B

In artikel 3, eerste lid, wordt «€ 1004» vervangen door «€ 1149».

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking met ingang van de eerste dag van de eerste kalendermaand na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 24 januari 2020

Willem-Alexander

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.W. Knops

Uitgegeven de *zevende* februari 2020

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

NOTA VAN TOELICHTING

Krachtens artikel 1a, eerste lid, onder b, van de Wet Nationale ombudsman is de wet van toepassing op de gedragingen van bestuursorganen van provincies, gemeenten, openbare lichamen, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen, tenzij voor die bestuursorganen een eigen voorziening voor de behandeling van verzoekschriften is ingesteld op grond van respectievelijk de Provinciewet, de Gemeentewet, de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, de Waterschapswet of de Wet gemeenschappelijke regelingen. Op grond van artikel 1c, eerste lid, van de Wet Nationale ombudsman zijn de provincies, gemeenten, openbare lichamen, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen die gebruik maken van de klachtvoorziening bij de Nationale ombudsman daarvoor een vergoeding verschuldigd. Medeoverheden die geen gebruik maken van de klachtvoorziening bij de Nationale ombudsman zijn geen vergoeding verschuldigd. De hoogte van die vergoedingen en de wijze waarop deze worden voldaan zijn geregeld in het Vergoedingenbesluit Wet Nationale ombudsman 2006 (hierna: Vergoedingenbesluit).

Het omslagstelsel zoals dat in het Vergoedingenbesluit is vastgelegd ten aanzien van provincies, gemeenten, openbare lichamen en waterschappen behelst een vast bedrag per inwoner c.q. ingezetene dat voor iedere provincie respectievelijk gemeente respectievelijk openbaar lichaam respectievelijk waterschap die gebruik maken van de klachtvoorziening bij de Nationale ombudsman gelijk is. Die bedragen per inwoner c.q. ingezetene worden wel jaarlijks geïndexeerd, maar niet opnieuw vastgesteld op basis van het aantal bij de ombudsman ingediende klachten. Voor een dergelijke systematiek is bij de totstandkoming van het Vergoedingenbesluit bewust gekozen vanwege de eenvoud en transparantie; de decentrale overheden kunnen vooraf vaststellen wat de kosten zullen zijn van hun aansluiting bij de Nationale ombudsman. Voor gemeenschappelijke regelingen geldt een andere systematiek. Zij betalen een vast bedrag per door de Nationale ombudsman ontvangen verzoekschrift.

Het omslagstelsel voorziet niet in het opvangen van een significante stijging van het aantal verzoekschriften. Het aantal klachten over de decentrale overheden is de laatste jaren behoorlijk gegroeid. Daarbij gaat het dan met name om het aantal klachten over gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. De verdeling van klachten over provincies, openbare lichamen en waterschappen is stabiel en vertoont geen significante groei. Daarnaast investeert de Nationale ombudsman in een andere manier van werken om de kwaliteit van de dienstverlening te vergroten. Dit betekent onder andere dat de wijze van communicatie en dienstverlening is veranderd, dat meer wordt geïnvesteerd in onderhoud van externe netwerken om problemen proactief aan te kaarten en er meer activiteiten worden gericht op het duurzaam versterken van klachtbehandeling van overheidsinstanties. Uit informatie van het bureau van de Nationale ombudsman is naar voren gekomen dat sprake is van een structureel tekort van ongeveer € 350.000.

Met het oog hierop wordt in het onderhavige besluit de vergoeding die gemeenten verschuldigd zijn verhoogd met een bedrag van € 0,0327 per inwoner. Daarmee kan worden voorzien in dekking van het hiervoor genoemde tekort. Herijking van de vergoeding in het geval van gemeenschappelijke regelingen is niet noodzakelijk, omdat die al per verzoekschrift wordt berekend en de stijging van het aantal klachten hiermee voldoende wordt opgevangen.

De mogelijkheid van een periodieke herijking van de bedragen is al aangekondigd in de nota van toelichting bij het Vergoedingsbesluit (Stb. 2005, 607). Daarin wordt opgemerkt dat in de praktijk is gebleken dat de aannames die aan het berekeningsmodel ten grondslag liggen na verloop van tijd zodanig kunnen veranderen, dat de werkelijk gemaakte kosten uit de pas gaan lopen met de te betalen vergoedingen op basis van het Vergoedingsbesluit. Tevens is aangegeven dat om die reden iedere drie jaar zal worden bezien of er aanleiding is tot een herijking van de bedragen van het Vergoedingsbesluit op basis van de werkelijk door de Nationale ombudsman gemaakte kosten voor de behandeling van de verzoekschriften van decentrale overheden en dat indien die aanleiding er is, het besluit zal worden aangepast. Een dergelijke herijking heeft in 2009 plaatsgevonden bij algemene maatregel van bestuur (Stb. 2009, 13). In de jaren daarna is een nieuwe herijking niet noodzakelijk gebleken.

Tevens is van de gelegenheid gebruik gemaakt de andere in het Vergoedingsbesluit genoemde bedragen te actualiseren. De bedragen zoals die zijn vastgesteld bij de indexering voor het jaar 2019 (Stcrt. 2019, nr. 41671) zijn in het Vergoedingsbesluit opgenomen.

Advies van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft op 19 november 2019 advies uitgebracht over de onderhavige wijziging van het Vergoedingsbesluit. De VNG gaat er vanuit dat het in het Vergoedingsbesluit opgenomen omslagstelsel leidt tot een uitname uit de algemene uitkering van het Gemeentefonds en adviseert om de betreffende gemeenten in plaats daarvan facturen te sturen. Van een uitname uit de algemene uitkering is echter geen sprake; op grond van de artikelen 4 en 5 van het Vergoedingsbesluit wordt de vergoeding nu reeds op basis van een door het ministerie vastgestelde factuur jaarlijks door de betreffende medeoverheden voldaan aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Voorts plaatst de VNG kanttekeningen bij de hoogte van het structurele tekort dat door de Nationale ombudsman is geconstateerd. Sinds de herijking van de tarieven uit het Vergoedingsbesluit in 2009 is het aantal klachten dat de Nationale ombudsman behandelt voor de gemeenten bijna verdubbeld. De toegenomen uitgaven door de toename van klachten zijn de afgelopen jaren opgevangen binnen het totale budget van de Nationale ombudsman. De afgelopen jaren heeft de organisatie de kwaliteit van de bedrijfsvoering en klachtbehandeling aangepast, waardoor de kostenstijging zoveel mogelijk beperkt is.

Daar waar het budget werd overschreden, is dit voor rekening van het Rijk gekomen. Het Rijk heeft het budget structureel verhoogd voor de activiteiten die toe te schrijven zijn aan de activiteiten op landelijk niveau. Voor het resterende benodigde budget wordt met de onderhavige wijziging een bescheiden beroep gedaan op de gemeenten.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.W. Knops